

נ.צ: 17295.13763 גוש: 30659-69,30608/13,30587/89
 הכרזת האתר: י-1390 עמ' 2158 31.8.67 IAA: 2953/0
 רחוב: השיריונאי, התותחן.
 תאור כללי: שרידי מבנים, קפלה ביזנטית, מערה, גת ובורות.
 הקשר סביבתי: אתר בשצ"פ בלב המרקם האורבני.

שמות אחרים: אין

יעוד המקום: גן ארכיאולוגי פתוח.
 בעלות: הפקעה למדינת ישראל.
 מפעיל המקום: אין
 שימוש כיום: שטח לא מפותח.

גודל: בינוני. כ-5 דונם.
 חפירות: גיבסון ש. 1981, קלונר ע. 1981, רייך ר. 1981.
 ניצפות: בינונית
 תיצפות: גבוהה מאוד.

תאור הממצאים:

שרידי מבנים בפסגת גבעה. ביניהם: שרידי קפלה ביזאנטית, בעלת אפסיס יחיד, ומתחת להם מערה גדולה שלה פתח וגרם מדרגות חצוב. במערה נשמרו, אולי, שרידים מקודשים, עליהם ניתן היה לצפות מתוך פתח ברצפת הקפלה. בשטח האתר נחשפו מספר מתקנים כגון: תנור, כבשן סיד, בור מים וגת בה יצרו יין מהגפנים שגדלו, כפי הנראה, במדרון הטראסות הצפוני. באתר נמצא אוצר של 200 מטבעות, רובם ככולם מהתקופות האומאית והעבאסית. ממערב לשרידים אותרה גת, חלקה חצוב בסלע וחלקה בנוי אבן. בקרבת מקום – בור מים חצוב בסלע ובורות איסוף מסביבו.

שרידי הקפלה, מבט מדרום.

תקופות: ביזאנטית, ערבית קדומה, אומאית.

רמת השתמרות: נמוכה

ממצא מיוחד: אוצר מטבעות.

פוטנציאל לחפירה עתידית: 1, 2, 3, 4, 5

מידע נוסף:

Ras et Tawil

יחס אתר-סביבה:

האתר צמוד לגינה ציבורית ובה אתר הנצחה לחללי הצנחנים והשריון. בשטח הגינה נעשה פיתוח נופי עד גבולות האתר ללא התייחסות לאתר. האתר הארכיאולוגי מגודר ומוזנח, רבים מהממצאים נהרסו ואבדו. קיימת תצפית מרהיבה מראש האתר.

נגישות: גבוהה. ניתן להגיע לאתר ברגל מאתר ההנצחה הסמוך. נגישות לרכב עד סמוך לאתר (האתר מגודר חלקית).

שימור:

מצב השתמרות: בינוני. לא ניכרים שרידים מרצפת פסיפס שהיתה קיימת בעבר. שרידי הקירות דלים מאוד (בד"כ גובה של נדבך בודד). בנקודות מעטות ניכרת בעייה של חוסר יציבות. הבורות בשטח כוסו בסבכה או גודרו. לא קיימת תחזוקה בשטח וצמחיית בר גדלה באין מפריע.

טכנולוגיות: בניית גזית, חציבת קירות בסלע.

מסקנות: האתר בעל ערך גבוה מבחינה היסטורית/דתית, אדריכלית ונופית.

☐	ערך ארכיאול' מיוחד
☐	ערך היסטורי
☒	ערך דתי-תרבותי
☒	ערך אדריכלי/טכנוי
☒	מייצג תקופה
☒	ערך נופי
☐	נדירות
☐	רמת השתמרות
☒	מקבץ
☒	פגיעות

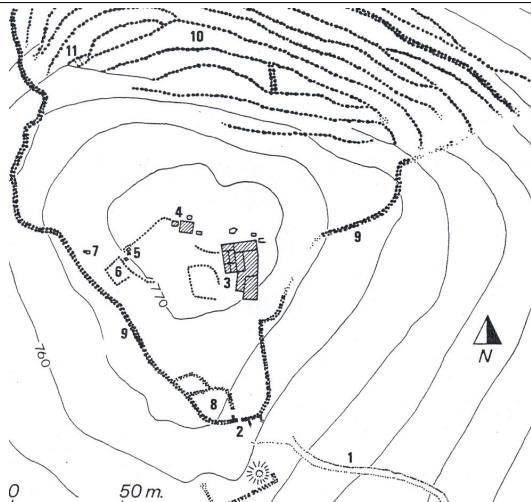
- יש לדאוג לתחזוקה קבועה באתר, לאחר ביצוע עבודות שימור.
 - על האתר להשתלב במסגרת הפיתוח של הגן הסמוך. לאור השרידים הדלים ניתן "להדגיש" את קו המבנה בעזרת בניית גזית אך בגובה של לא יותר מנדבך אבנים אחד. כמו כן, ניתן להשמיש את המערה שמתחת למבנה לצורך האתר, בתכנון נכון.
 - יש ליצור מערכת תנועה מוסדרת לביקור באתר. מאחר והממצאים דלים, מומלץ לשלב את האתר בנקודות תצפית מוסדרת בראש הגבעה, בסמוך לשרידים הארכיאולוגיים. יש להבטיח התקנת מערך שילוט/המחשה.
 - הסמיכות לגינה הציבורית, ולבתי מגורים, יכולה לשמש כמנוף לפיתוח האתר בעזרת מעורבות קהילתית. יש לשמור על מבט חופשי מהאתר לכיוון תל אל פול (10).
- היחס לאתרים נוספים בסביבה הקרובה:** קיים יחס תרבותי/דתי/תקופתי בין אתר זה לאתר 'ידיר עיזאלי' (7), 'ראס אבו מערוף' (8), 'חרי' עדאסה דרום (4) ותל אל פול (10) **ייתכנות תיירותית:** נמוכה, ברמה שכונתית.

ביבליוגרפיה:

סקר ירושלים [102] אתר 37.
ועדה לקביעת גני עתי' בי-ם, (פנימי) עמ' 53 אתר 33
גיבסון ש', ראס א טאויל, ח"א 78 עמ' 59-60
Gibson S. "Ras et Tawil", I.E.J 32 154-155
Gibson S. "Ras et Tawil" B.A.I.A.S 5 69-73

ממלא הנתונים:
שחר פוני - אדריכל
יוחנן (גיון) זליגמן- ארכיאולוג

תאריך עדכון: אביב 2002

תכנית, מתוך: Gibson S. "Ras et Tawil" B.A.I.A.S 5

מראה כללי, מבט מכיוון צפון.

מבט מהאתר לכיוון דרום-מזרח

פתח המערה

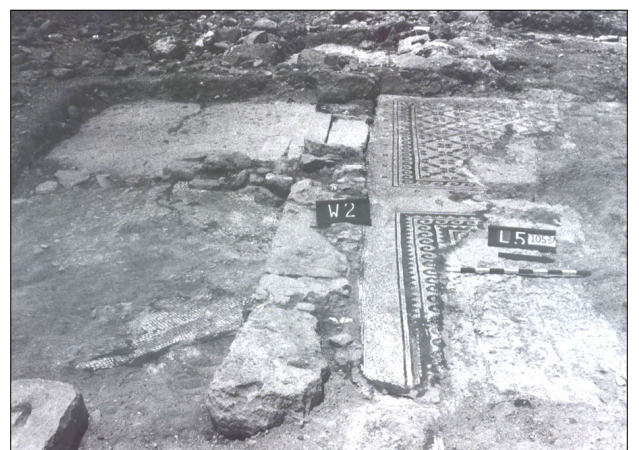
גינה שכונתית בסמוך לאתר

סימני חציבת קירות בסלע.

האתר בזמן החפירה, מתוך ארכיון הצילומים של רשות העתיקות

רצפת פסיפס (השרידים לא נראים כיום), מתוך ארכיון הצילומים של רשות העתיקות